

Sygn. akt VII Ka 850/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2017 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie w VII Wydziale Karnym Odwoławczym

w składzie:

Przewodniczący: SSO Dariusz Firkowski

Sędziowie: SSO Dorota Lutostańska

SSO Andrzej Żurawski (spr.)

Protokolant: stażysta Małgorzata Serafińska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej Jolanty Jankowskiej

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2017 r.

sprawy

S. S. (1) ur. (...) w G., syna B. i M. oskarżonego z art. 280§1kk w zb. z art. 158§1kk w zb. z art. 275§1kk w zw. z art. 11§2kk, art. 158§1kk w zb. z art. 57a§1kk, art. 190§1kk

C. D. (1) ur. (...) w G., syna M. i M. oskarżonego z art. 280§1kk w zb. z art. 158§1kk w zb. z art. 275§1kk w zw. z art. 11§2kk, art. 157§2kk

D. K. ur. (...) w G., syna A. i B. oskarżonego z art. 158§1kk w zw. z art. 57a§1kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońców

od wyroku Sądu Rejonowego w Giżycku II Wydziału Karnego

z dnia 31 maja 2017r. sygn. akt II K 92/13

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,

II. zwalnia oskarżonych od kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze,

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokatów: K. R. i A. T. kwoty po 504 zł tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonych: C. D. (1) i D. K. w postępowaniu odwoławczym, a nadto kwoty po 115,92 zł tytułem podatku VAT od tych wynagrodzeń.

Sygn. akt VII Ka 850/17

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Giżycku wyrokiem z dnia 31 maja 2017r. w sprawie: **S. S. (1) i C. D. (1)** oskarżonych o to, że:

I. w nocy z 4 na 5 sierpnia 2012r. w G., na ulicy (...), działając wspólnie i w porozumieniu oraz z innymi osobami nieletnimi, po uprzednim zastosowaniu przemocy, polegającej na wzięciu udziału w pobiciu J. N. w ten sposób, że zadawali mu uderzenia pięściami i po uprzednim przewróceniu na ziemię, kopali go po całym ciele, w wyniku czego J.

N. doznał urazu wielomiejscowego ze stłuczeniem okolicy łokcia lewego i klatki piersiowej, przez co narażony został na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku z art. 157§1 k.k., dokonali zaboru w celu przywłaszczenia mienia w postaci telefonu komórkowego marki H. W. o wartości 750 zł, portfela z zawartością pieniędzy w kwocie 80 zł, dowodu osobistego, dowodu rejestracyjnego pojazdu oraz pieniędzy w kwocie 20 zł, łącznie mienia o wartości 850 zł na szkodę J. N.,

tj. o przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zb. z art. 158§1 k.k. w zb. z art. 275§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k.,

a nadto, w sprawie **D. K., M. S. (1) i S. S. (1)**, oskarżonych o to, że:

II. w nocy 2 sierpnia 2012r. w G., na ulicy (...). B., działając wspólnie i w porozumieniu oraz z inną osobą, publicznie i z oczywiste błahego powodu, okazując w ten sposób rażące lekceważenie porządku prawnego, wzięli udział w pobiciu D. W. (1) w ten sposób, że zadawali wymienionemu uderzenia rękoma oraz nogami po całym ciele, zaś P. B. zadał ponadto wymienionemu uderzenia metalową pałką teleskopową w twarz, powodując obrażenia ciała w postaci stłuczenia tkanek miękkich twarzy, przez co wymieniony narażony został na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia albo wystąpienia skutku określonego w art. 156§1 k.k. lub w art. 157§1 k.k.,

tj. o czyn z art. 158§1 k.k. w zw. z art. 57a§1 k.k.,

a nadto, w sprawie **S. S. (1)**, oskarżonego o to, że:

III. w nocy 2 sierpnia 2012r. w G., na ulicy (...), groził D. W. (1) pozbawieniem życia, przy czym wypowiedana groźba wzbudziła w nim uzasadnioną obawę, że zostanie spełniona,

tj. o czyn z art. 190§1 k.k.,

a nadto **C. D. (1)**, oskarżonego o to, że:

IV. w nocy z 4 na 5 sierpnia 2012r. w G. na ulicy (...) kopnął w twarz M. S. (2), w wyniku czego doznał on obrażeń ciała w postaci rozcięcia i opuchnięcia wargi dolnej, czym spowodował u w/w naruszenie czynności narządu ciała na okres poniżej 7 dni,

tj. o czyn z art. 157§2 k.k.

orzekł:

I. Oskarżonych S. S. (1) i C. D. (1) uznał za winnych popełnienia zarzucanego im czynu z pkt I z tym, że ustalił, iż J. N. doznał stłuczenia twarzoczaszki, stłuczenia klatki piersiowej oraz okolicy ramienia i łokcia lewego oraz ustalił, że pokrzywdzony narażony został na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku z art. 156§1 k.k. lub z art. 157§1 k.k. i za to z mocy art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 158§1 k.k. w zb. z art. 275§1 k.k. w zw. z art. 11§2 k.k., opierając wymiar kary o art. 280§1 k.k. skazał ich na kary:

- S. S. (1) 2 lat pozbawienia wolności,

- C. D. (1) 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności,

II. oskarżonych D. K., M. S. (1) i S. S. (1) uznał za winnych popełnienia zarzucanego im czynu z pkt II z tym, że ustalił, iż pokrzywdzony narażony został na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku z art. 156§1 k.k. lub z art. 157§1 k.k. i za to z mocy art. art. 158§1 k.k. w zw. z art. 57a§1 k.k. skazał ich na kary:

- D. K. 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności,

- M. S. (1) 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności,

- S. S. (1) 1 roku pozbawienia wolności, a na podstawie art. 57a§2 k.k. zasądził od każdego z nich nawiązki w kwocie po 500 zł na rzecz pokrzywdzonego D. W. (1),

III. na podstawie art. 44§2 k.k. orzekł przepadek pałki teleskopowej z czarną rękojeścią,

IV. oskarżonego S. S. (1) uznał za winnego popełnienia czynu z pkt III i za to z mocy art. 190§1 k.k. skazał go na karę 2 miesięcy pozbawienia wolności,

V. oskarżonego C. D. (1) uznał za winnego popełnienia czynu z pkt IV i za to z mocy art. 157§2 k.k. skazał go na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

VI. na podstawie art. 85§1 i 2 k.k., art. 85a k.k. i art. 86§1 k.k. wymierzył oskarżonym kary łączne:

- S. S. (1) 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

- C. D. (1) 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności,

VII. na podstawie art. 63§1 k.k. na poczet wymierzonych oskarżonym kar zaliczył okresy zatrzymania i tymczasowego aresztowania oskarżonych (pkt 7 wyroku),

VIII. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adwokatów: K. R., L. R. i T. S. wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonych: C. D. (1), D. K. i M. S. (1),

IX. zwolnił oskarżonych od kosztów sądowych.

Powyższy wyrok uprawomocnił się w stosunku do oskarżonego M. S. (1), natomiast zaskarżony został przez obrońców oskarżonych: S. S. (1) i C. D. (1) oraz D. K..

Apelacja obrońcy oskarżonego D. K. zarzuciła wyrokowi:

- błąd w ustaleniach faktycznych, polegający na przyjęciu, że zebrane dowody potwierdzają winę oskarżonego w zakresie czynu z pkt II pomimo, że nie udało się wykonać wytycznych Sądu Okręgowego, zawartych w uzasadnieniu wyroku VII Ka 15/14 i przesłuchać P. B. w charakterze świadka i rozwiać występujących wątpliwości,

- obrazę prawa procesowego w postaci art. 410 k.p.k. i art. 424 k.p.k. przez nie wzięcie pod uwagę wszystkich okoliczności wynikających z wyjaśnień oskarżonych oraz wyrywkowe potraktowanie zeznań świadków i świadka pokrzywdzonego, a to D. W. (2), M. P., Ł. K., A. M., S. S. (2) i J. J., szczególnie w zakresie ilości osób biorących udział w zdarzeniu.

Podnosząc te zarzuty apelacja wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, ewentualnie jego zmianę poprzez uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Apelacja obrońcy C. D. (1) (z urzędu) i S. S. (1) (z wyboru) zarzuciła wyrokowi:

- w stosunku do S. S. (1):

1/ w zakresie czynu z pkt I:

a/ błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, polegający na wadliwym przyjęciu, iż oskarżony S. S. (1) dopuścił się czynu wyczerpującego dyspozycję z art. 280§1 k.k. i in. w sytuacji, gdy istnieją wątpliwości w tym zakresie oraz brak jest jednoznacznych dowodów świadczących o dopuszczeniu się przez oskarżonego zarzucanego mu czynu,

b/ obrazę prawa procesowego, mający wpływ na treść wydanego orzeczenia, a mianowicie art. 4 i 7 k.p.k. poprzez dokonanie oceny zgromadzonego materiału dowodowego w sposób wybiórczy i dowolny, uwzględniający jedynie dowody niekorzystne dla oskarżonego, nie uwzględniający okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego,

2/ w zakresie czynu z pkt II:

a/ błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, polegający na wadliwym przyjęciu, że oskarżony S. S. (1) dopuścił się czynu wyczerpującego dyspozycję art. 158§1 k.k. w zw. z art. 57a§1 k.k. mimo istnienia poważnych wątpliwości w tym zakresie oraz braku jednoznacznych dowodów świadczących o jego przestępczym działaniu,

b/ obrazę prawa procesowego, mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 4 i 7 k.p.k. poprzez dokonanie tej oceny w sposób jednostronny, wybiórczy i dowolny, uwzględniający jedynie dowody niekorzystne dla oskarżonego, nie uwzględniające okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego,

3/ w zakresie czynu z pkt III:

a/ błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający istotny wpływ na jego treść, polegający na wadliwym przyjęciu, że oskarżony dopuścił się czynu z art. 190§1 k.k. w sytuacji, gdy istniały wątpliwości w tym zakresie oraz brak jest dostatecznych i jednoznacznych dowodów świadczących o przestępczym działaniu oskarżonego – jedynym dowodem obciążającym są zeznania pokrzywdzonego D. W. (1), który słuchany na rozprawie przed Sądem Rejonowym nie potrafił wskazać jakie słowa miały paść z ust oskarżonego,

b/ obrazę prawa procesowego, mającą wpływ na treść wyroku, polegającą na naruszeniu art. 4 i 7 k.p.k. poprzez dokonanie oceny zgromadzonego materiału dowodowego w sposób jednostronny, wybiórczy i dowolny, uwzględniający jedynie dowody niekorzystne dla oskarżonego, nie uwzględniający okoliczności przemawiających na korzyść oskarżonego.

- w stosunku do oskarżonego C. D. (1):

1/ w zakresie czynu z pkt I:

a/ błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku, mający wpływ na jego treść, polegający na wadliwym przyjęciu, że oskarżony C. D. (1) dopuścił się czynu z art. 280§1 k.k. i in., mimo istnienia poważnych wątpliwości w tym zakresie oraz braku dostatecznych i jednoznacznych dowodów świadczących o dopuszczeniu się przez oskarżonego zarzucanego mu czynu,

b/ obrazę prawa procesowego, mającą wpływ na treść wyroku, a mianowicie art. 4 i 7 k.p.k. poprzez dokonanie oceny zgromadzonego materiału dowodowego w sposób jednostronny, wybiórczy i dowolny, uwzględniający jedynie dowody niekorzystne dla oskarżonego, pomijając okoliczności przemawiające na jego korzyść tj. zeznania J. N., który w swoich zeznaniach nie miał pewności, iż w/w brał czynny udział w przestępczych działaniach podejmowanych przez sprawców na jego szkodę,

- z ostrożności procesowej rażącą niewspółmierność i niesprawiedliwość orzeczonych wobec oskarżonych kar jednostkowych pozbawienia wolności, co w konsekwencji doprowadziło do wydania w stosunku do S. S. (1) i C. D. (1) kar łącznych pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia wykonania na stosowny okres próby, co spowodowane było pominięciem przez Sąd I instancji faktu, iż oskarżeni są sprawcami młodocianymi, wobec czego w myśl wykładni art. 54§1 k.k. powinien kierować się tym, aby sprawcę wychować.

Podnosząc te zarzuty apelacja wniosła o zmianę wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego S. S. (1) od czynów z pkt I, II i III, uniewinnienie C. D. (1) od czynu z pkt I, co do czynu z pkt IV złagodzenie wymierzonej oskarżonemu kary i warunkowe zawieszenie jej wykonania na stosowny okres próby, ewentualnie złagodzenie wymierzonych oskarżonym

kar jednostkowych i kary łącznej oraz warunkowe zawieszenie wykonania tak ukształtowanych kar pozbawienia wolności.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Obie apelacje są bezzasadne.

Apelacje podnoszą praktycznie tożsame zarzuty i eksponują w nich błędne ustalenia faktyczne w zakresie przyjęcia, że oskarżeni dopuścili się popełnienia przypisanych im przestępstw, jako następstwa dowolnej oceny dowodów, a co za tym idzie możliwe jest łączne ustosunkowanie się do obu apelacji.

Wobec eksponowanych przez autorów apelacji „wątpliwości”, odnoszących się do ustaleń faktycznych, a rozstrzygniętych rzekomo przez Sąd Rejonowy na niekorzyść oskarżonych należy na wstępie przypomnieć, że dla oceny, czy nie został naruszony zakaz in dubio pro reo nie są miarodajne wątpliwości zgłaszane przez stronę, ale to, czy sąd orzekający w sprawie rzeczywiście powziął wątpliwości co do treści ustaleń faktycznych i wobec braku możliwości ich usunięcia rozstrzygnął je na niekorzyść oskarżonego (tu: oskarżonych), natomiast samo zaprezentowanie przez oskarżonego (oskarżonych) odmiennej wersji zdarzenia albo fakt nie przyznania się do winy, nie tworzy jeszcze stanu, o którym mowa w art. 5§2 k.p.k. Inaczej rzecz ujmując, w sytuacji gdy pewne ustalenia faktyczne zależne są od dania wiary lub odmówienia wiary zeznaniom bądź wyjaśnieniom, nie można mówić o naruszeniu tej reguły, a ewentualne zastrzeżenia co do oceny wiarygodności konkretnego dowodu lub grupy dowodów rozstrzygane mogą być jedynie na płaszczyźnie utrzymania się przez sąd w granicach wynikającej z art. 7 k.p.k. swobodnej oceny dowodów.

Nie zasługują na podzielenie podniesione w apelacji zarzuty dokonania dowolnej oceny przeprowadzonych w sprawie dowodów i tym samym dokonanie błędnych ustaleń faktycznych, albowiem zarówno przebieg rozprawy przed Sądem I instancji, jak i pisemne motywy wyroku wskazują na to, że Sąd ten prawidłowo, nie naruszając zasady obiektywizmu, ocenił zebrany materiał dowodowy i poddał go wnikliwej ocenie, przyjmując za jego podstawę całokształt okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej.

Wbrew wywodom autorów apelacji ustalenia faktyczne wyroku są trafne, oparte o logiczną i przekonującą ocenę dowodów, nie wykraczają poza ramy swobodnej ich oceny i poczynione zostały z uwzględnieniem zasad prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego, a ocena ta nie wykazuje błędów natury faktycznej lub logicznej.

Za oczywiście bezzasadne uznać należy zarzuty apelacji, kwestionujące wartość dowodową zeznań pokrzywdzonych, którzy w swoich zeznaniach opisali przebieg zdarzeń związanych z przypisanymi oskarżonym czynami i pewnie podtrzymali swoje relacje ze śledztwa, choć – co oczywiste – wpływ czasu spowodowany koniecznością ponownego rozpoznania tej sprawy nie sprzyjał odtwarzaniu tych spostrzeżeń.

Trafnie jednak Sąd I instancji uznał za wiarygodne zeznania pokrzywdzonych oraz korespondujące z nimi relacje świadków i swoje stanowisko w tym względzie logicznie i wyczerpująco uargumentował.

Niewątpliwie zeznania pokrzywdzonych miały zasadnicze znaczenie dla poczynionych ustaleń, ale właśnie z tych względów, dostrzegając znaczenie tych zeznań dla prawidłowego wyrokowania w tej sprawie, Sąd I instancji dokonał wnikliwej ich oceny. Ocena ta przeprowadzona została nie tylko przez pryzmat wynikających z tych zeznań okoliczności, ale właśnie na tle innych dowodów, w szczególności relacji świadków i wyjaśnień samych oskarżonych.

Lektura uzasadnienia zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, że Sąd Rejonowy przeprowadzając postępowanie dowodowe i następnie dokonując oceny zgromadzonych w niniejszej sprawie dowodów badał i uwzględniał zarówno okoliczności przemawiające na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonych, czyniąc tym samym zadość regule art. 4 i art. 410 k.p.k., a zaprezentowana przez Sąd I instancji ocena dowodów jest trafna i należyście – stosownie do wymogów art. 424 k.p.k. - umotywowana. Wbrew wywodom apelacji obrońcy oskarżonego D. K. uzasadnienie zaskarżonego wyroku w tym zakresie spełnia wymogi art. 424 k.p.k. i odnosi się do wszystkich istotnych kwestii.

Oceniając przeprowadzone na rozprawie dowody słusznie Sąd Rejonowy nie dał wiary wyjaśnieniom oskarżonych w zakresie, w jakim nie przyznali się do popełnienia zarzucanych im czynów i to swoje stanowisko logicznie uargumentował, przeciwstawiając wyjaśnieniom oskarżonych zeznania pokrzywdzonych oraz korespondujące z tymi zeznaniami relacje świadków oraz dowody z dokumentów. Sąd I instancji – jak wynika z motywów zaskarżonego wyroku – nie opierał się bezkrytycznie na zeznaniach pokrzywdzonych, ale konfrontował je z innymi przeprowadzonymi dowodami i oceniał je przez pryzmat tych dowodów.

Wbrew stanowisku skarżących, uznanie zeznań pokrzywdzonych za wiarygodne nie jest następstwem bezkrytycyzmu w ocenie tych dowodów, ani też jednostronności, czy dowolności, ale stanowi wynik rozważenia tych obciążających oskarżonych relacji w powiązaniu właśnie z innymi przeprowadzonymi dowodami.

Podkreślić w tym miejscu wypada, że sam fakt złożenia obciążających oskarżonych zeznań przez osoby pokrzywdzone przestępstwem, które z tej racji mają lub mogą mieć słuszny żal do oskarżonych, nie może stanowić wystarczającej podstawy do poddawania tych zeznań w wątpliwość i ich uznania za niewiarygodny dowód. Nie można zapominać o tym, że pokrzywdzeni w sposób pewny rozpoznali oskarżonych i opisali podjęte przez nich czynności wykonawcze. Trafnie Sąd Rejonowy wskazał na to, że brak jest jakichkolwiek podstaw do kwestionowania wiarygodności tych zeznań.

Wbrew wywodom autorów apelacji przy rozpoznawaniu tej sprawy nie doszło do naruszenia normy art. 4 k.p.k., gdyż Sąd Rejonowy wydając zaskarżony wyrok rozważył wszystkie, wynikające z materiału dowodowego, istotne dla merytorycznego rozstrzygnięcia okoliczności, przemawiające zarówno na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonych.

W takiej sytuacji obowiązkiem sądu było wskazanie, dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych, w tym w szczególności zaprezentowanej przez oskarżonych wersji i wskazanym wymogom Sąd Rejonowy uczynił zadość, o czym przekonują wywody poświęcone ocenie dowodów, zawarte w pisemnych motywach uzasadnienia wyroku.

Pozbawiony jest jakichkolwiek podstaw podniesiony przez obrońcę oskarżonego P. K. (1) zarzut naruszenia art. 410 k.p.k. Obraza tego przepisu zachodzi wtedy, gdy przy wyrokowaniu sąd opiera się na materiale nieujawnionym, bądź też opiera się na części materiału ujawnionego, a sytuacja taka nie zachodzi w niniejszej sprawie.

Całkowicie chybiony jest podniesiony przez obrońców oskarżonych zarzut obrazy art. 7 k.p.k. (choć obrońca D. K. wprost nie wskazuje na obrazę tego przepisu) i w konsekwencji dokonanie błędnych ustaleń faktycznych, przyjętych za podstawę orzeczenia.

Wywody apelacji w tym zakresie są wyrazem subiektywnego przekonania ich autorów o słuszności podniesionej argumentacji, odwołującej się wyłącznie do tej wersji przebiegu zdarzeń, którą w sposób najbardziej korzystny dla siebie przedstawili oskarżeni oraz jednostronnej oceny dowodów, bez rzeczowego odniesienia się do ocen zaprezentowanych przez Sąd Rejonowy, poza ogólnikowymi stwierdzeniami, iż ocena Sądu I instancji jest dowolna, a dokonane ustalenia „wątpliwe”.

Dokonanie oceny tych dowodów w sposób nie odpowiadający interesowi skarżących nie uchybia jeszcze regułom art. 7 k.p.k.

Analiza zebranego i przeprowadzonego w tej sprawie materiału dowodowego prowadzi do wniosku, że Sąd Rejonowy wykorzystał w toku rozprawy głównej wszystkie możliwości dowodowej weryfikacji tezy aktu oskarżenia w granicach niezbędnych dla ustalenia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia ewentualnej winy i kwalifikacji prawnej zarzucanych oskarżonym czynów.

Wprawdzie istotnie, Sąd Rejonowy przy ponownym rozpoznaniu tej sprawy nie zdołał w pełni wykonać wskazań tut. Sądu Okręgowego z dnia 8 kwietnia 2015r. (k. 977 i n.), mocą którego uchylono poprzedni wydany wobec oskarżonych wyrok i przekazano sprawę do ponownego rozpoznania, jednakże nie można wykonać takich wskazań, których wykonanie nie jest możliwe. Sąd Okręgowy wskazał mianowicie na potrzebę przesłuchania w charakterze

świadka P. B. oraz na potrzebę ustosunkowania się wymienionego do jego protokołu przesłuchania w tym charakterze (k. 159 i n.), zaś Sąd Rejonowy – jak wynika z akt sprawy – podejmował próby wezwania go na rozprawę, jednakże wobec ustalenia, że P. B. przebywa za granicą, „mieszka na stałe w Niemczech i nie planuje powrotu do Polski” (k. 1086, 1238, 1256, 1275, 1335, 1385, 1592, 1603, 1695), na rozprawie w dniu 24 kwietnia 2017r. ujawnił bez odczytywania w oparciu o art. 394§2 k.p.k. protokoły złożonych przez niego zeznań i wyjaśnień (vide: k. 1793v). Ujawnienie bez odczytywania tych protokołów poprzedzone zostało stanowiskiem stron, w tym również autorki apelacji, o „zaliczenie w poczet dowodów” bez odczytywania zeznań i wyjaśnień P. B. (k. 1793v).

W tym stanie rzeczy Sąd a quo był uprawniony do ujawnienia w tym trybie zeznań P. B., a następnie do oceny jego relacji na tle i w konfrontacji z innymi dowodami i obowiązek ten Sąd I instancji wypełnił, o czym świadczy już pobieżna tylko lektura uzasadnienia wyroku (k. 1904).

Odnoszące się do przebiegu tych zdarzeń relacje P. B., w tym również sygnalizowane w uzasadnieniu Sądu Okręgowego zeznania z k. 159 i n. Sąd Rejonowy oceniał i konfrontował na tle innych dowodów, a ocena ta jest zgodna z regulami art. 7 k.p.k.

Autorzy apelacji pomijają zupełnie tę część wyjaśnień oskarżonego S. S. (1), w których częściowo przyznał się do popełnienia czynu z pkt II, choć jego relacje ewoluowały. Zmienność i chwiejność tych relacji dostrzegł Sąd I instancji i przekonująco wskazał, które wyjaśnienia oskarżonego i w jakiej części, w zakresie jakich twierdzeń zasługują na wiarę oraz z jakich przyczyn.

Przypomnieć w tym miejscu wypada, że wyjaśnienia oskarżonego tak, jak każdy inny dowód podlegają swobodnej ocenie poprzez pryzmat wskazań wynikających z art. 7 k.p.k., a sam fakt odwołania lub zmiany tych wyjaśnień nie świadczy automatycznie o nieprawdziwości wcześniejszych relacji. Odmawiając wiarygodności wyjaśnieniom zmienionym lub odwołanym Sąd a quo obowiązany jest do oceny przyczyn owej zmiany i obowiązek ten Sąd Rejonowy wypełnił, oceniając relacje S. S. (1) (k. 1901 i n.), podobnie, jak i wyjaśnienia oskarżonych C. D. (1) i D. K. w tej części, w której nie przyznali się do winy i negowali swoje sprawstwo.

Z całą pewnością zaprezentowane przez Sąd Rejonowy oceny, odnoszące się do poszczególnych dowodów nie są ocenami jednostronnymi i nie pomijają dowodów dla oskarżonych korzystnych, zaś odmawiając wiarygodności zeznaniom niektórych świadków Sąd Rejonowy wskazał jednocześnie przyczyny, które przemawiały za taką oceną (zeznania świadków: D. R., D. B. i A. S. – k. 1903, 1906).

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd I instancji użył wprawdzie zwrotu, że „relacje świadków były rozbieżne, co do ilości osób biorących udział w pobiciu D. W. (1)” (k. 1905), zaś „zdarzenie to miało charakter nagły, dynamiczny”, ale nie znaczy to jeszcze – jak chce tego obrońca P. K. (1) – że w sprawie tej pojawiły się nie dające się usunąć wątpliwości. Cytowany przez obrońcę oskarżonego P. K. (1) wywód Sądu Rejonowego jest w istocie wyrwanym z szerszego kontekstu sformulowaniem, który poprzedziło ustalenie (wniosek), że „świadkowie rozpoznali sprawców pobicia (i wskazanie odpowiednich protokołów okazań), ich relacja była spójna co do tego, w jaki sposób zaczęło się przedmiotowe zajście i ogólnego jego przebiegu” (k. 1905).

W tym stanie rzeczy zarzuty apelacji dowolnej i jednostronnej oceny dowodów byłyby możliwe do podzielenia, gdyby zostało wykazane, że ocena ta nie uwzględnia wszystkich przeprowadzonych dowodów, istotnych dla merytorycznego rozstrzygnięcia lub narusza reguły prawidłowego rozumowania, wskazania wiedzy i doświadczenia życiowego.

Okoliczności takie nie zachodzą jednak w niniejszej sprawie, albowiem Sąd Rejonowy sformułował swoje wnioski w oparciu o całokształt zgromadzonego w tej sprawie materiału dowodowego, mając na uwadze zarówno okoliczności przemawiające na korzyść, jak i na niekorzyść oskarżonych i czyniąc tym samym zadość regułom art. 4, 7 i 410 k.p.k.

Uzasadnienie zaskarżonego wyroku daje jasną i wyczerpującą odpowiedź na pytanie dlaczego taki właśnie, a nie inny wyrok został wobec oskarżonych wydany, zaś poza sferą rozważań Sądu Rejonowego nie pozostały żadne okoliczności

istotne dla rozstrzygnięcia tej sprawy. Z całą pewnością zaprezentowana przez Sąd I instancji ocena dowodów nie jest oceną jednostronną, o czym przekonuje analiza treści uzasadnienia wyroku.

Sąd Okręgowy nie podziela również zastrzeżeń obrońcy oskarżonych S. S. (1) i C. D. (1) w odniesieniu do kwalifikacji prawnej czynów opisanych w pkt I i III.

Określony w art. 280§1 k.k. rozbój stanowi kwalifikowaną postać kradzieży, albowiem do jego ustawowych znamion należą wszystkie elementy kradzieży, a odróżniają go od kradzieży dodatkowe działania sprawcy (sprawców), to jest użycie taksatywnie wymienionych w art. 280§1 k.k. sposobów zachowania, prowadzących do zawładnięcia rzeczą, a mianowicie użycie przemocy wobec osoby, groźba jej natychmiastowego użycia albo doprowadzenie człowieka do stanu nieprzytomności lub bezbronności.

Użyciem przemocy w rozumieniu art. 280§1 k.k. jest oddziaływanie fizyczne, użycie nawet niewielkiej siły, odpowiadającej naruszeniu nietykalności cielesnej. Z realiów niniejszej sprawy wynika, że oskarżeni S. S. (1) i C. D. (1) oraz współdziałające z nimi osoby użyli w istocie gwałtu na osobie pokrzywdzonego J. N. tj. przemocy o takim natężeniu, że zagrażała ona życiu albo zdrowiu pokrzywdzonego, a tym samym narazili go na bezpośrednie niebezpieczeństwo skutku z art. 158§1 k.k., przy czym działali w ramach łączącego ich porozumienia, a podjęte przez nich czynności polegające na biciu i kopaniu pokrzywdzonego wyrażało akceptację dla tych działań.

Zamach na osobę pokrzywdzonego stanowił w tym wypadku jedynie środek prowadzący do realizacji celu, jakim był zabór rzeczy w celu przywłaszczenia, przy czym dla realizacji znamion z art. 280§1 k.k. nie ma znaczenia, czy sprawca własnoręcznie zabiera pokrzywdzonemu rzecz, którą zamierza przywłaszczyć, czy pokrzywdzony pod wpływem tej przemocy sam natychmiast wydaje napastnikowi tę rzecz.

Oskarżeni wykazali determinację i konsekwencję w dążeniu do osiągnięcia zamierzonego celu, jakim był zabór mienia pokrzywdzonego, a zabór ten poprzedzony został użyciem przemocy.

Nie budzi wątpliwości kwalifikacja prawna czynu z pkt III.

Stosownie do art. 190§1 k.k. przestępstwo groźby karalnej popełnione może być tylko w ten sposób, że sprawca grozi innej osobie popełnieniem przestępstwa na jej szkodę lub szkodę osoby najbliższej, a zatem istotą groźby karalnej jest zapowiedź popełnienia przestępstwa. W świetle zeznań pokrzywdzonego D. W. (1) nie może budzić wątpliwości konstatacja, że wypowiedź S. S. (1) dotarła do świadomości pokrzywdzonego i wywołała u niego określony stan psychiczny – obawę, a obawa ta w świetle okoliczności (realiów) tej sprawy była uzasadniona.

Trafna jest i należyte uzasadniona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku kwalifikacja prawna czynów z pkt II i IV.

Z tych względów zarzuty błędnych ustaleń faktycznych, przyjętych za podstawę wyroku nie zasługiwały na podzielenie.

Sąd I instancji prawidłowo także ocenił występujące w sprawie okoliczności mające wpływ na wymiar kary (k. 1909 i n.).

Jak wynika z akt sprawy wszyscy oskarżeni byli karani sędownie ((karty karne – k. 1950, 1952 i 1954).

Okoliczności te - w kontekście ustaleń wynikających z niniejszej sprawy - świadczą o demoralizacji oskarżonych i ich skłonności do naruszania porządku prawnego.

Odnosząc się na koniec do zarzutu rażącej surowości wymierzonych oskarżonym kar jednostkowych i łącznych pozbawienia wolności oraz pominięcia faktu, że wszyscy oskarżeni są sprawcami młodocianymi, do których ma zastosowanie dyrektywa art. 54§1 k.k., Sąd Okręgowy stwierdza, co następuje:

Wbrew wywodom autora apelacji, nie może budzić wątpliwości sprawiedliwość i współmierność wymierzonych oskarżonym kar, które nie mogą być ocenione jako rażąco niewspółmiernie surowe, jeśli weźmie się pod uwagę dotychczasowy sposób życia oskarżonych i ich uprzednią karalność.

Należy podkreślić, że czyny tego rodzaju, jak przypisany zaskarżonym wyrokiem charakteryzują się wysokim stopniem społecznej szkodliwości, ich sprawcami są zazwyczaj młodzi sprawcy, a co za tym idzie reakcja prawno-karna na przestępstwa tego typu musi być skuteczna.

Sąd Okręgowy stwierdza, że wynikająca z art. 54 k.k. dyrektywa, aby przy wymierzaniu kary młodocianemu sprawcy kierować się względami wychowawczymi nie może być interpretowana jednostronnie, jako nakaz łagodnego traktowania młodocianych przestępców.

Względy określone w art. 54§1 k.k. nie eliminują wynikających z art. 53 k.k. zasad wymiaru kary, a jedynie na pierwszym miejscu spośród wymienionych w tym przepisie dyrektyw stawiają względy wychowawcze, natomiast istotnymi przesłankami przy ustalaniu prawidłowej kary młodocianemu sprawcy muszą być stopień jego zdemoralizowania, tryb życia przed popełnieniem przestępstwa, zachowanie po jego popełnieniu oraz motyw i sposób działania (por. wyrok SA w Katowicach II AKa 114/05 z dnia 21.04.2005r. oraz postanowienie SN z dnia 4.05.2005r. IIKK 454/04 Lex nr 149647).

Innymi słowy realizacja dyrektywy wymiaru kary z art. 54§1 k.k. nie oznacza obowiązku orzeczenia wobec sprawcy młodocianego łagodnej kary (SN IIIKK 198/11 z dnia 17.11.2011r.).

Wymierzone oskarżonym kary są adekwatne do stopnia ich winy i społecznej szkodliwości przypisanych im czynów oraz uwzględniają w dostatecznym stopniu powołane przez Sąd Rejonowy okoliczności, mające wpływ na ich ukształtowanie, a mianowicie duże natężenie złej woli oskarżonych, brak skrupułów, bezwzględność i brutalność działania i tym samym lekceważenie podstawowych zasad porządku prawnego.

Z powyższych względów, nie dzieląc wywodów obu apelacji, Sąd Okręgowy zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (art.437§1 k.p.k.).

O kosztach procesu za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 624§1 k.p.k., a o wynagrodzeniu za obronę z urzędu na podstawie art. 29 ust 1 ustawy – prawo o adwokaturze.